

Datum

5 september 2025

Onderwerp

VNG-inbreng debat Circulaire economie 11 september

Geachte woordvoerders milieu,

U heeft op 11 september het debat Circulaire Economie. De VNG wil u namens gemeenten drie aandachtspunten meegeven.

1 Een duurzame circulaire economie vraagt om meer dan een krachtenbundeling

De Rijksoverheid, het Interprovinciaal Overleg (IPO), de Vereniging voor Nederlandse Gemeenten (VNG) en de Unie van Waterschappen (UvW) ondertekenden dit jaar de overeenkomst '*Krachtenbundeling Rijk-Regio voor de Circulaire Economie*'.

Met deze nieuwe afspraken wordt de samenwerking tussen overheden versterkt, waardoor beleidsmaatregelen beter op elkaar kunnen worden afgestemd, dubbel werk wordt voorkomen en onze collectieve impact wordt vergroot.

Uitgangspunt van de afspraken is dat alle betrokken partijen eigen instrumenten en projecten nadrukkelijker (in)richten op interbestuurlijke samenwerking, daarmee krachten worden gebundeld en elkaars inzet wordt versterkt om circulaire economie dichterbij te brengen.

Gemeenten staan klaar om de circulaire transitie in Nederland te versnellen. En dat is nodig ook gezien de hoge urgentie: ons huidige grondstoffengebruik is onhoudbaar, leveringsrisico's nemen toe en circulaire doelen dreigen te worden afgezwakt.

De Integrale Circulaire Economie Rapportage 2025 bevestigt dat de voortgang onvoldoende is: het grondstoffengebruik nam tussen 2020 en 2022 juist toe en markten voor circulaire producten ontbreken. Tegelijkertijd zien gemeenten kansen: de koppeling van circulariteit aan de woningbouwopgave, de ruimtelijke inpassing van circulaire infrastructuur, het behoud van ruimte voor circulaire bedrijvigheid en de brede betrokkenheid van inwoners.

Een landelijke visie op een circulaire hoofdstructuur moet de benodigde duidelijkheid geven, biedt investeringszekerheid en helpt gemeenten om de juiste bedrijven op de juiste plek te faciliteren.

- De VNG roept u op voor een concreter kader, betere wetgeving, meer regie en financiële ondersteuning die de transitie naar een circulaire economie meer stimuleren.

2 Voorkom forse lastenverzwaring inwoners door afschaffing plasticheffing

Het voorstel om een plasticheffing in te voeren bij producenten van kunststofproducten is van tafel. Belangrijk is dat dit niet wordt opgelost door een hogere verbrandingsbelasting (via de afvalbedrijven) in rekening te brengen bij onze inwoners. Dit dreigt nu één op één te gaan gebeuren omdat de gemeentelijke inzameling en verwerking kostendekkend moet zijn. De daarmee gepaard

gaande hogere gemeentelijke afvalstoffenheffing zal een lastenverzwaring betekenen, stimuleert niet bepaald tot circulair gedrag en zal averechts werken.

- Gemeenten roepen u op om extra financiële lasten voor inwoners te voorkomen. Dat kan door:
 - Het kabinet aan te zetten een prikkel in bij de bron (producenten) in te voeren. Zet in op afvalpreventie en het terugdringen van niet of slecht recyclebare materialen, producten of verpakkingen. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor huishoudelijk afval, maar kunnen voor hun inwoners veel kosten besparen wanneer ze slecht te recyclen verpakkingen en producten niet hoeven te laten verbranden.
 - Ervoor te zorgen dat deze slecht te recyclen verpakkingen niet meer op de markt kunnen komen. Hiermee wordt de 'kraan aan de voorkant dichtgedraaid' en wordt de druk op huishoudelijke afvalstromen structureel verlaagd.

3 Verbeter het statiegeldsysteem

Zwerfafval kost de samenleving naar schatting € 250 miljoen euro per jaar om op te ruimen. Elke maatregel om het afval op straat te verminderen wordt door gemeenten gesteund. Gemeenten zijn groot voorstander van [een statiegeldsysteem dat werkt](#) en onderstrepen dan ook de noodzaak om het huidige systeem te verbeteren. Een extra (financiële) prikkel voor de consument en meer inzamelpunten worden vaak genoemd als belangrijke maatregelen.

- Wij roepen u op om meer stappen te zetten en een toekomstbestendig statiegeldsysteem te realiseren.